

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แบบเรื่องและพฤติกรรมด้านมืดของตัวละครเอกในนวนิยาย ของ “ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแบบเรื่องนวนิยาย รูปแบบการแสดงออกของ พฤติกรรมด้านมืดและสาเหตุแห่งพฤติกรรมของตัวละครเอก และภาพสะท้อนทางสังคมที่ปรากฏ ในนวนิยาย ของ ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษานวนิยายกลุ่มเป้าหมายจำนวน 10 เรื่อง ของ ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ สามารถ สรุปผลการศึกษาด้านแบบเรื่องนวนิยาย รูปแบบการแสดงออกพฤติกรรมด้านมืดและสาเหตุ แห่งพฤติกรรมของตัวละครเอก รวมถึงภาพสะท้อนทางสังคมที่ปรากฏในนวนิยาย ได้ดังนี้

1. แบบเรื่องนวนิยายของ ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ จากการศึกษาพบว่าผู้แต่งได้ใช้ แบบเรื่องนวนิยายในการดำเนินเรื่อง จำนวน 7 แบบ โดยได้นำมาใช้เป็นแบบเรื่องหลัก 5 แบบ และแบบเรื่องรอง 7 แบบ ซึ่งสามารถเรียงลำดับความถี่ในการนำแบบเรื่องมาใช้ในนวนิยาย จากมากที่สุดถึงน้อยที่สุดได้ ดังนี้

1.1 แบบเรื่องหลัก เป็นแบบเรื่องนวนิยายที่ ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ นำมาใช้เป็น ตัวกำหนดแนวทางในการดำเนินเรื่องในนวนิยาย เพื่อให้นวนิยายแต่ละเรื่องมีความน่าสนใจ สมจริง และชวนให้ติดตาม ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามความถี่ของการนำมาใช้ได้ดังนี้

1.1.1 ตัวละครเอกต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ในชีวิต และพยายามต่อสู้กับ ปัญหาจนประสบความสำเร็จ ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณได้นำปมขัดแย้งที่ตัวละครจะต้องพบเจอใน ชีวิตมาใช้เป็นหลักในการดำเนินเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตัวละคร เองหรือจากการที่ตัวละครตัวอื่นเป็นผู้กระทำ ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นก่อให้เกิดความคับข้องใจแก่ตัว ละคร ทำให้ตัวละครพยายามต่อสู้กับความกดดันนั้น ๆ หรือพยายามดิ้นรนไขว่คว้า สู้ชีวิตจน ประสบความสำเร็จในที่สุด

1.1.2 ตัวละครเอกจมอยู่กับความเครียดแค้น ชิงชิงและพยายามแก้แค้นหรือเอาชนะฝ่ายตรงข้าม ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ ได้นำความขัดแย้ง ความเครียดแค้นบาดหมางใจ และความอิจฉาริษยาของสองครอบครัวมาใช้เป็นหลักในการดำเนินเรื่อง โดยกำหนดให้ตัวละครโกรธเกลียดซึ่งกันและกันและพยายามแก้แค้นหรือเอาชนะอีกฝ่าย โดยไม่ยอมปล่อยวาง แต่แล้วลูกหลานของทั้งสองครอบครัวเกิดชอบพอรักใคร่กัน ทำให้ผลแห่งความแค้นของทั้งสองครอบครัวสร้างความทุกข์ทรมานให้แก่ลูกหลานของตน

1.1.3 ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมรอบตัวของตัวละครเอกอย่างรวดเร็วทำให้ต้องปรับตัว ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ ได้กำหนดให้โชคชะตาของตัวละครที่เกิดความผกผันในชีวิตอย่างรวดเร็วโดยไม่ทันตั้งตัวทำให้ตัวละครต้องพยายามปรับเปลี่ยนตนเองให้เข้ากับ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งตัวละครบางตัวสามารถปรับตัวได้ ประคองชีวิตตนเองให้อยู่กับความเปลี่ยนแปลงจนเกิดความเคยชินแต่กับตัวละครบางตัวกลับปรับตัวเองไม่ได้ ทำให้ชีวิตต้องเผชิญกับปัญหาอื่น ๆ ตามมา

1.1.4 ความแตกต่างของตัวละครเอก ทั้งทางด้านครอบครัว ฐานะ หรือชาติตระกูล ทำให้ตัวละครต้องฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ นานา ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณได้นำความแตกต่างของตัวละครเอก ไม่ว่าจะเป็นฐานะ ครอบครัว การศึกษา ความเป็นอยู่ ฯลฯ มาใช้เป็นปมขัดแย้ง โดยที่กำหนดให้ตัวละครทั้งสองรักกันแต่ต้องฝ่าฟันอุปสรรคของความต่างจนได้ครองรักกันที่สุดในที่สุด

1.1.5 ตัวละครเอกหลงมัวเมาติดอยู่กับกิเลสจนนำพาชีวิตสู่หายนะ ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ ได้นำแบบเรื่องนวนิยายที่สะท้อนออกมาจากชีวิตมนุษย์ในสังคม ที่ไม่อาจยับยั้งกิเลสได้มาเป็นหลักในการดำเนินเรื่อง โดยกำหนดให้ตัวละครเอกหลงมัวเมาในกิเลสราคะและปล่อยตัวปล่อยใจไปกับกิเลสนั้นจนชีวิตของตนเองต้องพบเจอแต่ความวุ่นวายและความทุกข์

1.2 แบบเรื่องรอง เป็นแบบเรื่องนวนิยายที่ ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ ได้นำมาใช้เพื่อเสริมแบบเรื่องหลักให้มีความสมบูรณ์ เค้นซัด และสมจริงมากยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามความถี่ของการนำมาใช้ได้ดังนี้

1.2.1 ความแตกต่างหรือความขัดแย้งของตัวละครเอก ทั้งทางด้านครอบครัว ฐานะ หรือชาติตระกูล ทำให้ตัวละครต้องฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ ได้นำเสนอปัญหาความขัดแย้งและความแตกต่างทางสังคมของตัวละครเอกในด้านต่างๆ ทั้งทางด้านครอบครัว การศึกษา เศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ และการดำเนินชีวิต โดยได้นำมาสร้างเป็นปมขัดแย้งในเรื่อง ทำให้ตัวละครต้องฝ่าฟันอุปสรรคจนสามารถก้าวผ่านปัญหาและพบกับความสุขสมหวังในที่สุด

1.2.2 ตัวละครเอกอ่อนแอถูกทำร้ายถูกกลั่นแกล้ง ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ ได้ใช้แนวทางการดำเนินเรื่องในลักษณะของการกำหนดให้ตัวละครเอกถูกทำร้าย ถูกกลั่นแกล้ง หรือถูกขัดขวางโดยตัวละครอื่นๆ ญาติพี่น้องที่ไม่หวังดีต่อตัวละคร หรือครอบครัวของฝ่ายพระเอก หรือนางเอก ทำให้ตัวละครต้องเผชิญกับปัญหาหรือต้องฝ่าฟันอุปสรรคก่อนที่จะพบกับความสุขในตอนท้ายเรื่อง

1.2.3 ตัวละครเอกฉลาดรู้เท่าทันคนจึงสามารถแก้ปัญหาทุกอย่างให้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ ดำเนินเรื่องโดยการกำหนดบุคลิกลักษณะของตัวละครเอกให้เป็นผู้มีคุณธรรม ยึดมั่นในความถูกต้อง ไม่ยอมถูกเอารัดเอาเปรียบทั้งยังเป็นคนฉลาด รอบรู้ มีไหวพริบสามารถคลี่คลายปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองหรือคนรักให้ผ่านพ้นวิกฤตไปได้ด้วยดี

1.2.4 ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมรอบตัวของตัวละครเอกอย่างรวดเร็วทำให้ต้องปรับตัว ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ ได้นำการเปลี่ยนแปลงของสังคมในด้านต่างๆ มาใช้ในการดำเนินเรื่อง โดยเฉพาะความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลังจากได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ทำให้ตัวละครต้องพยายามปรับเปลี่ยนตนเองตามวิถีโลก ซึ่งบางคนสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี แต่บางคนกลับปิดกั้นความเปลี่ยนแปลงโดยการขังตัวเองอยู่ในบ้านไม่ยอมรับรู้หรือเปิดใจยอมรับความทันสมัยของโลกภายนอก

1.2.5 ตัวละครเอกหลงใหลเมตตามหานิยมอยู่กับกิเลสจนนำพาชีวิตสู่หายนะ ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ ได้แสดงให้เห็นถึงความลุ่มหลงใหลเมตตามหานิยมในกิเลสราคะ การปล่อยตัวปล่อยใจของตัวละครให้ตกเป็นทาสของความรัก โลภ โกรธ หลง และลาภ ยศ สรรเสริญ จนชีวิตต้องจบลงด้วยความล้มเหลวและหายนะ

1.2.6 ตัวละครเอกจมอยู่กับความเคียดแค้น ชิงชังและพยายามแก้แค้นหรือเอาชนะฝ่ายตรงข้าม ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ ได้นำปมปัญหาในความอาฆาตพยาบาทของตัวละครเอกมาใช้ในการดำเนินเรื่อง โดยกำหนดให้ตัวละครเอกมีความเคียดแค้นชิงชังฝ่ายตรงข้ามและพยายามทำทุกอย่างเพื่อเอาชนะหรือทำให้อีกฝ่ายรู้สึกเจ็บปวด ทุกข์ทรมาน แต่แล้วตัวเองกลับเป็นฝ่ายได้รับผลกระทบจากความเคียดแค้นเสียเอง

1.2.7 ตัวละครเอกต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ ในชีวิต และพยายามต่อสู้กับปัญหาจนประสบความสำเร็จ ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ ดำเนินเรื่องโดยการกำหนดให้ตัวละครต้องเผชิญกับสภาพปัญหา ไม่ว่าจะเป็นสภาพครอบครัวแตกแยก ถูกทอดทิ้งเป็นเด็กกำพร้า ขาดความอบอุ่น ฐานะยากจน การถูกเอารัดเอาเปรียบ ถูกกดขี่ข่มเหง ซึ่งตัวละครต้องพยายามต่อสู้กับสภาพการณ์ที่บีบคั้นนั้นหรือพยายามดิ้นรนไขว่คว้า ผู้ชีวิตจนประสบความสำเร็จในชีวิต

2. รูปแบบการแสดงออกพฤติกรรมด้านมืดและสาเหตุแห่งพฤติกรรมของตัวละครเอก ในนวนิยาย ของ ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ จากการศึกษาพบว่าตัวละครได้แสดงพฤติกรรมด้านมืด ในรูปแบบต่าง ๆ 13 รูปแบบ โดยมีสาเหตุหลักมาจากแรงขับภายในและสิ่งเร้าภายนอก โดยเรียงลำดับ พฤติกรรมด้านมืดที่ปรากฏจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้

2.1 รูปแบบการแสดงออกพฤติกรรมด้านมืดของตัวละครเอก

2.1.1 การปล่อยให้อกิเลสครอบงำ ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ มุ่งแสดงพฤติกรรม ด้านมืดของตัวละครซึ่งขาดการยับยั้งปล่อยให้อกิเลสเข้าควบคุมโดยแสดงพฤติกรรมด้านมืดออกมา ในลักษณะของการโกรธเกลียดไม่พอใจ การอยากได้ใคร่มีในสิ่งที่ไม่ใช่ของตน เห็นผิดเป็นชอบ อิจฉาริษยา หึงหวง หรือลุ่มหลงในกามราคะ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อสนองตอบความต้องการของกิเลสใน จิตได้สำนึก

2.1.2 ความอ่อนแอ โง่เขลา อ่อนไหว โศกเศร้า ม.ล.ศรีฟ้า แสดงให้เห็นถึง ความอ่อนแอของตัวละครเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ซึ่งตัวละครมักจะแสดง ออกมาในลักษณะของการเศร้าโศกเสียใจ จมอยู่กับความทุกข์ การลังเลไม่กล้าตัดสินใจ เชื่อคน ง่ายถูกหลอกลวง รวมถึงการหวั่นไหวกับกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว

2.1.3 ความวิตกกังวล หวาดกลัว ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ มุ่งเสนออำนาจของจิต ได้สำนึกแห่งความวิตกกังวลหวาดกลัวอันมีอำนาจเหนือการควบคุม ทำให้ตัวละครแสดง พฤติกรรมด้านมืดในลักษณะหวาดกลัว ระแวง กระวนกระวายใจ ตื่นเต้นตกใจง่าย หรือคิดมาก วิตกกังวลจนนอนไม่หลับเมื่อได้รับการกระตุ้นจากเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความคับข้องใจ

2.1.4 การพุดจาหยาบคาย ประชดประชัน ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ แสดงให้ เห็นถึงพฤติกรรมด้านมืดของตัวละครเอกที่เกิดจากอำนาจฝ่ายต่ำที่รุนแรงขาดการควบคุมและ ต้องการการสนองตอบด้วยวิธีที่รุนแรง ตัวละครจึงปลดปล่อยความอัดอั้นด้วยการใช้ถ้อยคำด่าว่า พุดจาหยาบคาย ประชดประชัน เลียดสี ถูกเหยียดหยาม รวมไปถึงการไม่รู้จักกาลเทศะในการพุด ออกมา

2.1.5 การเย่อหยิ่งจองหอง ทิฐิสูง ทะนงตัว ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ มุ่งแสดงให้เห็นถึงการถ่ายทอดพลังด้านมืดผ่านทางพันธุกรรม โดยตัวละครจะแสดงพฤติกรรมด้านมืดใน รูปแบบของการเย่อหยิ่ง จองหอง ทิฐิสูง ทะนงตนไม่ยอมก้มหัวให้ใคร เอาแต่ใจตนเองและยึดติด กับบรรดาศักดิ์มากจนเกินไป และทำให้ตัวเองหรือคนรอบข้างต้องได้รับความเดือดร้อนจากความ ทิฐินั้น

2.1.6 การก้าวร้าวรุนแรง คร่ำครวญ ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ ได้นำเสนอแรงขับจากสัญชาตญาณมุ่งตายของมนุษย์ที่ถูกปลดปล่อยออกมาด้วยการใช้ความรุนแรง ทำร้ายผู้ที่อ่อนแอกว่าหรือทำร้ายตัวเอง เพื่อคลายความคับข้องใจของตน

2.1.7 ความเห็นแก่ตัว ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ ได้แสดงให้เห็นถึงอำนาจฝ่ายต่ำของตัวละครซึ่งมีความเห็นแก่ตัวที่รุนแรงอยู่ภายใต้จิตสำนึก ตัวละครที่มีมโนธรรมค่อนข้างต่ำจะแสดงความเห็นแก่ตัวออกมามาก โดยจะปรากฏในลักษณะของการไม่มีน้ำใจ การคดโกง การข่มขู่ และการพยายามทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ส่วนตน

2.1.8 การเก็บกด ปกปิดความรู้สึก ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ มุ่งนำเสนอถึงความต้องการของมนุษย์ผ่านตัวละครซึ่งความต้องการนั้นค่อนข้างรุนแรงอยู่ภายใต้จิตสำนึก แต่ตัวละครต้องพยายามการเก็บกด ปกปิดความรู้สึกหรือความต้องการเอาไว้ภายใต้สีหน้าเรียบเฉยเพื่อผลประโยชน์ที่จะได้รับในเวลาต่อมา

2.1.9 การปิดกั้นตัวเอง เก็บตัว ดึงตัวเองออกจากสังคม ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ ได้นำเสนอพฤติกรรมด้านมืดของตัวละคร ซึ่งเกิดจากความคับข้องใจกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดในชีวิตและไม่สามารถยอมรับได้ ตัวละครจึงแยกตัวออกจากสังคม เก็บตัวอยู่แต่ในห้อง ไม่ยอมพบปะผู้คน นอกจากนี้ก็มักจะคิดและสนใจแต่เรื่องของตัวเอง และปรับตัวเข้าหาสังคมได้ค่อนข้างยาก

2.1.10 การใส่ร้ายป้ายสีและการหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ ได้แสดงให้เห็นว่ามนุษย์ย่อมคิดเข้าข้างตนเองว่าถูกเสมอผ่านตัวละคร ด้วยอำนาจฝ่ายต่ำที่เรียกร้องรุนแรงเมื่อเกิดสถานการณ์คับขันหรือเกิดความเสียหายใดขึ้น ตัวละครมักจะใส่ร้ายป้ายสีความผิดให้แก่ผู้อื่น หาเหตุผลเข้าข้างตนเองว่าเป็นผู้ถูก คอยยุยงใส่ร้ายให้คนอื่นเข้าใจผิดกัน

2.1.11 การแสวงแสวงแก้แค้น ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ มุ่งแสดงพฤติกรรมด้านมืดของตัวละครเอกบางตัวที่มักจะปรากฏพฤติกรรมแสวงแสวงแก้แค้น โดยการแสดงพฤติกรรมหน้าไหว้หลังหลอก แกล้งพูดดีทำดีกับคนที่ตนเองเกลียดหรือผู้ที่มีประโยชน์ต่อตนเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนเองต้องการ รวมถึงการพยายามเลียนแบบพฤติกรรมของคนในสังคมเพื่อให้ตัวเองเป็นที่ยอมรับ

2.1.12 การหลีกหนีปัญหา ไม่ยอมรับความจริง ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ แสดงให้เห็นถึงความอ่อนแอของตัวละครที่ไม่กล้าเผชิญกับปัญหา หลีกหนีความจริงอันโหดร้ายและไม่สามารถยอมรับเรื่องราวที่เกิดขึ้นซึ่งขัดแย้งต่อความรู้สึกของตนเองได้

2.1.13 การจินตนาการเพื่อฝัน ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ มุ่งนำเสนอพฤติกรรมด้านมืดที่เป็นการผ่อนคลายความอัดอั้น ความคับข้องใจของตัวละครที่ไม่อาจตอบสนองความต้องการของตนเองในโลกของความเป็นจริงได้ ตัวละครจึงมักแสดงพฤติกรรมด้านมืดด้วยการสร้างจินตนาการในมโนสำนึกของตัวเองหรือหลอกตัวเองว่าได้สมปรารถนาในสิ่งที่ตนเองต้องการ

2.2 สาเหตุการแสดงออกพฤติกรรมด้านมืดของตัวละครเอก

2.2.1 แรงขับภายใน ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ มุ่งนำเสนอสาเหตุแห่งพฤติกรรมด้านมืดที่ตัวละครเอกแสดงออกมานั้นส่วนใหญ่เกิดจากความต้องการจากอำนาจฝ่ายต่ำที่ฝังลึกอยู่ภายใต้จิตสำนึกที่รุนแรง ซึ่งแรงขับเหล่านี้เป็นสิ่งที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิดแต่ถูกยับยั้งเอาไว้ด้วยมโนธรรมและการอบรมสั่งสอน เมื่อพลังด้านมืดถูกกระตุ้นด้วยสิ่งเร้าพลังงานเหล่านี้ก็จะเกิดแรงขับ และผลักดันให้ตัวละครแสดงพฤติกรรมด้านมืดในรูปแบบต่างๆ ออกมา เพื่อคลายความคับข้องใจและสนองตอบความต้องการจากจิตใต้สำนึกของตนเอง

2.2.2 สิ่งเร้าภายนอก ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของสิ่งเร้าภายนอกไม่ว่าจะเป็นการเลี้ยงดู วัฒนธรรม ค่านิยม หรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวละคร ล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยหลักในการกระตุ้นให้อำนาจมืดภายใต้จิตสำนึกเกิดพลังและแรงขับที่รุนแรง จนตัวละครต้องปลดปล่อยความอัดอั้นด้วยการแสดงพฤติกรรมด้านมืดในรูปแบบต่าง ๆ ออกมา

3. ภาพสะท้อนทางสังคมที่ปรากฏในนวนิยาย ของ ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ จากการศึกษาพบว่า ผู้แต่งได้แสดงให้เห็นถึงสภาพการณ์ของสังคมแต่ละยุคสมัยใน 5 ด้าน คือ ครอบครัว การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และศาสนา ความเชื่อ ค่านิยม ประเพณีและวัฒนธรรม ดังนี้

3.1 ภาพสะท้อนทางด้านครอบครัว ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ มุ่งแสดงให้เห็นถึงสังคมครอบครัวที่มาจากตระกูลสูงศักดิ์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแบบครอบครัวขยายที่มีสมาชิกในครอบครัวจำนวนมาก ทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในครอบครัวเพราะความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวจึงห่างเหิน มีการอิจฉาริษยากันในหมู่พี่น้อง ส่วนหนึ่งนั้นเกิดจากการเลี้ยงดูบุตรหลานแบบผิด ๆ รวมทั้งบทบาทหน้าที่ของผู้นำครอบครัวเป็นของภรรยา ลูก ๆ จึงไม่ค่อยศรัทธาพ่อมากเท่าไรนักหรือบางครั้งแม้กระทั่งเครื่องเครากับลูกจนลูกไม่ยอมเข้าใกล้หรือขอคำปรึกษา

3.2 ภาพสะท้อนทางด้านการศึกษา ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ ได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญและพัฒนาการศึกษา ซึ่งพ่อแม่ผู้ปกครองได้หันมาให้ความสำคัญในการศึกษามากขึ้นโดยได้นำลูกหลานเข้าเรียนในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ตามกำลังทรัพย์ สำหรับครอบครัวยากจนก็มักจะส่งลูกหลานเข้าเรียนโรงเรียนวัดหรือโรงเรียนใกล้ ๆ บ้าน แต่หากมีฐานะร่ำรวยก็มักจะส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีคุณภาพและได้รับความนิยมจากคนในสังคมทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

3.3 ภาพสะท้อนทางด้านการเมืองการปกครอง ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ ได้สะท้อนให้เห็นถึงอิทธิพลของการเมืองการปกครอง โดยนำเสนอเหตุการณ์ความสับสนวุ่นวายที่เกิดขึ้นหลังจากที่ไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบ

ประชาธิปไตย ซึ่งทำให้วัฒนธรรมในด้านต่างๆ เปลี่ยนแปลงตามรัฐธรรมนูญไปด้วย ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงการไม่มีเสถียรภาพในการปกครองแบบใหม่ ผู้นำขาดความเข้าใจในประชาธิปไตยอย่างถ่องแท้ และเกิดการทุจริตคอร์รัปชันต่างๆ ในบ้านเมือง

3.4 ภาพสะท้อนทางด้านเศรษฐกิจ ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ มุ่งเสนอสภาพการณ์ของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่ต้องพึ่งพาสถานการณ์ทางการเมืองและสถานการณ์โลก รวมถึงการทำธุรกิจที่ต้องมีนักการเมืองหนุนหลังเพื่อให้กิจการนั้นราบรื่นและได้ผลกำไร ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงค่านิยมของคนในสังคมในการอุปโภคบริโภคบนความฟุ้งเฟ้อและยึดติดกับวัตถุนิยม รวมถึงค่านิยมในการประกอบอาชีพที่มีเกียรติมีศักดิ์ศรี เพื่อให้เป็นที่ยอมรับและโดดเด่นในสังคม

3.5 ภาพสะท้อนทางด้านศาสนา ความเชื่อ ค่านิยม ประเพณีและวัฒนธรรม ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ ได้นำเสนอค่านิยมและความเชื่อของคนในสังคมอันเกิดจากการนับถือพระพุทธศาสนา ทั้งในเรื่องค่านิยมในการเลือกคู่ครอง ค่านิยมในการแบ่งชนชั้น ความเชื่อในเรื่องบุญเพสันนิวาส โชคชะตา เคราะห์กรรมและสิ่งเหนือธรรมชาติ รวมทั้งสะท้อนให้เห็นถึง ประเพณี วัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาแต่บรรพบุรุษ ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมทางภาษา การดำเนินชีวิตและประเพณีรดน้ำดำหัว เป็นต้น

อภิปรายผล

จากการศึกษานวนิยายกลุ่มเป้าหมาย ทั้ง 10 เรื่อง พบว่านวนิยายส่วนใหญ่เป็นแนวสมจริง โดยผู้เขียนได้สอดแทรกประสบการณ์ เหตุการณ์บ้านเมือง เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ รวมถึงการค้นคว้าข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาประกอบการดำเนินเรื่อง โดยได้มีการผสมผสานเรื่องราวในสังคมกับจินตนาการของผู้แต่งได้อย่างเหมาะสม มีการผูกเรื่อง สร้างปมความขัดแย้งและเชื่อมโยงเรื่องราวกับเหตุการณ์ต่างๆ ได้อย่างลงตัว ทำให้นวนิยายของ ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ มีความสมจริง เรื่องราวชวนให้น่าติดตาม ซึ่งนอกเหนือจากความลึกลับดั่งกล่าวแล้ว ปัจจัยที่ส่งผลให้นวนิยายของ ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ มีความน่าสนใจอีกส่วนหนึ่งนั้น คือ การนำแบบเรื่องนวนิยายที่ได้รับความนิยมจากผู้อ่านมาใช้ในการดำเนินเรื่อง มีการสร้างลักษณะนิสัยของตัวละครให้สมจริงโดยเฉพาะการแสดงออกในส่วนของพฤติกรรมด้านมีดของตัวละครเอกและมีการสะท้อนภาพสังคมอย่างเด่นชัด โดยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่าแบบเรื่องนวนิยาย ที่ ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ ได้นำมาใช้ในการดำเนินเรื่องมีด้วยกันทั้งหมด 7 แบบ คือ ความแตกต่างหรือความขัดแย้งของตัวละครเอก ทั้งทางด้านครอบครัว ฐานะ หรือชาติตระกูล ทำให้ตัวละครต้องฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ นานา ความ

เปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมรอบตัวของตัวละครเอกอย่างรวดเร็วทำให้ต้องปรับตัว ตัวละครเอกอ่อนแอถูกทำร้ายถูกถ่มถั่ง ตัวละครเอกฉลาดรู้เท่าทันคนจึงสามารถแก้ปัญหาทุกอย่างให้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี ตัวละครเอกจมอยู่กับความเครียดแค้นชิงชังและพยายามแก้แค้นหรือเอาชนะฝ่ายตรงข้าม ตัวละครเอกหลงมัวเมาติดอยู่กับกิเลสจนนำพาชีวิตสู่หายนะ และตัวละครเอกต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตและพยายามต่อสู้กับปัญหาจนประสบความสำเร็จ โดยผู้แต่งได้นำมาใช้เป็นแบบเรื่องหลักจำนวน 5 แบบ ส่วนแบบเรื่องรองได้นำมาใช้ทั้ง 7 แบบ ที่เป็นเช่นนี้เพราะม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ ต้องการสร้างความโดดเด่นอันเป็นลักษณะเฉพาะในการแต่งนวนิยายของตนและเป็นการดึงดูดความสนใจของผู้อ่านด้วยการนำแบบเรื่องนวนิยายดังกล่าวมาสร้างปมปัญหาและเป็นตัวนำพาไปสู่การดำเนินเรื่องอย่างสนุกสนานในแต่ละภาคแต่ละตอน ซึ่งในนวนิยายแต่ละเรื่องของ ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ มักจะนำแบบเรื่องหลาย ๆ แบบมาเสริมซึ่งกันและกันอย่างเหมาะสม จนทำให้นวนิยายน่าสนใจและมีความโดดเด่นเฉพาะตัว ดังที่ สติธ ทอมป์สัน (1997 : 415) ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบเรื่องเอาไว้ว่า แบบเรื่องอาจประกอบด้วยอนุภาคเพียงอนุภาคเดียวหรือหลายอนุภาคก็ได้ ซึ่งผู้แต่งสามารถหยิบยกไปเล่าได้อย่างอิสระตามจินตนาการหรือตามความสามารถในการผสมผสานเรื่องราวของผู้แต่งเอง ทั้งนี้เพื่อให้นวนิยายมีความต่อเนื่อง สมจริง และชวนให้ผู้อ่านติดตามเรื่องราวตลอดทั้งเรื่องโดยไม่รู้เบื่อ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ เอียนทิพย์ พิระเสถียร (2529 : 8) ที่ได้กล่าวถึงแบบเรื่องเอาไว้ว่า “แบบเรื่อง” (Type) คือ ประเภทของโครงเรื่องซึ่งประกอบด้วยลำดับเหตุการณ์ที่สำคัญอันทำให้นิทานเรื่องหนึ่งต่างจากนิทานเรื่องอื่นๆ แบบเรื่องจะบอกให้รู้ว่านิทานเรื่องนั้นหรือตอนนั้นเกี่ยวกับใคร มีพฤติกรรมหรือเหตุการณ์สำคัญอย่างไรเกิดขึ้นบ้าง”ซึ่งผลการวิเคราะห์ประเด็นนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของน้ามน อยู่อินทร์ (2545) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องวิเคราะห์ตัวละครเอกฝ่ายหญิงในวรรณกรรมชาวบ้านจาก “วัดเกาะ” แล้วพบว่าแบบเรื่องและอนุภาคของวรรณกรรมชาวบ้านจากวัดเกาะมีความคล้ายคลึงกับแบบเรื่องและอนุภาคของสากลอยู่มาก ส่วนที่ปรากฏไม่ตรงกันหรือปรากฏแตกต่างกันนั้นจะเป็นส่วนที่เกี่ยวกับรายละเอียดปลีกย่อย ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้เป็นผลมาจากความคิดสร้างสรรค์ของผู้แต่งและความแตกต่างทางวัฒนธรรมของชนชาติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการนำแบบเรื่องมาใช้ในการดำเนินเรื่องในงานเขียนนั้นขึ้นอยู่ความสามารถเฉพาะตัวของผู้แต่งที่ต้องการสร้างเอกลักษณ์เฉพาะและความโดดเด่นให้กับงานเขียนของตน เพื่อให้งานเขียนนั้นมีความน่าสนใจและได้รับการยอมรับจากผู้อ่าน

2. การศึกษาพบว่าตัวละครเอกในนวนิยายของ ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ ได้แสดงพฤติกรรมด้านมืดในรูปแบบต่าง ๆ ถึง 13 แบบ ได้แก่ การปล่อยให้อีกเลศครอบงำ ความอ่อนแอโง่งเงลาอ่อนไหว โสเภคร้า ความวิตกกังวลหวาดกลัว พุดจาหยาบคายประชดประชัน เย่อหยิ่งจองหองทวิฐสูง ทะนงตัว

การก้าวร้าวรุนแรงดูร้าย ความเห็นแก่ตัว การเก็บกดปิดกั้นความรู้สึก การปิดกั้นตัวเองเก็บตัวดึงตัวเองออกจากสังคม การใส่ร้ายป้ายสีและการหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง การแสวงแสวงแสวงทำ การหลีกหนีปัญหาไม่ยอมรับความจริงและการจินตนาการเพื่อฝัน ซึ่งล้วนแต่มีสาเหตุมาจากแรงขับภายในและสิ่งเร้าภายนอกเสริมแรงซึ่งกันและกัน ซึ่งพฤติกรรมที่ปรากฏในนวนิยายเหล่านี้ได้ตรงกับแนวคิดของนักจิตวิทยาหลาย ๆ ท่านไม่ว่าจะเป็น ซิกมันด์ ฟรอยด์, คาร์ล จี จุง, แชนส์ ไอแซกส์, อัลเฟรด แอดเลอร์ และคาร์เรน ฮอร์นบย ที่ได้กล่าวถึงพฤติกรรมและบุคลิกภาพของมนุษย์ว่าเกิดจากความต้องการอันเป็นสัญชาตญาณและความวิตกกังวลที่อยู่ในจิตใต้สำนึกประกอบกับแรงกดดันของสิ่งเร้าภายนอกเป็นสำคัญ ดังที่ ศรีเรือน แก้วกังวาล (2544:15-16) ได้กล่าวถึงโครงสร้างบุคลิกภาพตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ว่าประกอบด้วยพลัง 3 ประการ คือ อิด (Id) อีโก้ (Ego) และซูเปอร์อีโก้ (Superego) ซึ่งพลังทั้ง 3 มีลักษณะเฉพาะตัว แต่ก็มีอิทธิพลต่อกันและทำงาน พลังเหล่านี้ส่งผลให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมและมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันไป รวมไปถึง แสงสุรีย์ ลำอางกูต (2534 : 7-21) ที่ได้เน้นย้ำถึงอิทธิพล 2 ประการ ที่มีผลต่อการสร้างบุคลิกภาพ ตามทฤษฎีของแอดเลอร์ ว่าบุคลิกภาพมนุษย์เกิดจากสิ่งที่เป็นมาแต่กำเนิดและสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ การที่ ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ สอดแทรกพฤติกรรมด้านมืดให้แก่ตัวละครได้อย่างเหมาะสมนี้ ทำให้ตัวละครดูสมจริง มีชีวิตจิตใจ มีรัก โลภ โกรธ หลง มีด้านมืดด้านสว่างแจ่ม เช่นมนุษย์ทั่วไปในสังคม ซึ่งตรงกับแนวคิดของ วิชา กงกะนันท์ (2522 : 99) ที่ได้กล่าวถึงแนวการสร้างตัวละครให้สมจริงว่าตัวละครที่เป็นคนจะดูสมจริงก็ต่อเมื่อแสดงธรรมชาติของปฏิกิริยา เป็นที่อาศัยของกิเลสและอวิชชา คือ ความโลภ โกรธ หลง อิจฉา โง่เขลา ฯลฯ ในสัดส่วนที่ต่างกันในแต่ละคน ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญสองปัจจัยคือพันธุกรรมหรือกำเนิดของตัวคนนั้นกับสิ่งแวดล้อมอันได้แก่ การเลี้ยงดู การศึกษา การอบรมและประสบการณ์ทั้งหมดทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัยย์ พงศ์ประยูร (2536) ที่ได้วิเคราะห์ตัวละครอิจฉาฝ่ายหญิงเชิงจิตวิทยาในนวนิยายไทยปัจจุบัน ช่วง พ.ศ. 2516-2532 ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ตัวละครอิจฉาฝ่ายหญิงมีบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสมมีปัญหาในการปรับตัวในสถานการณ์แวดล้อมต่างๆ เช่น มีอุปนิสัยทะเยอทะยาน ประจบสอพลอ ริษยา โลภ หวาดระแวง เป็นต้น โดยพฤติกรรมดังกล่าวมีสาเหตุมาจากการอบรมเลี้ยงดู สภาพสังคมที่ไม่เหมาะสมและสาเหตุจากตัวละครต้องการมีชื่อเสียงเกียรติยศ ฐานะร่ำรวยและประสบความสำเร็จในชีวิต

3. การวิเคราะห์ภาพสะท้อนทางสังคมที่ปรากฏในนวนิยายพบว่า ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ ได้นำสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม ทั้งทางด้านครอบครัว การศึกษา การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และศาสนาความเชื่อค่านิยมประเพณีและวัฒนธรรม ซึ่งประชาชนในทุกชนชั้นต่างได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สภาพการณ์เหล่านี้ ม.ล.ศรีฟ้า

มหาวรรณได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินเรื่อง โดยการถ่ายทอดผ่านตัวละครที่ต้องเผชิญกับปัญหาและความขัดแย้งอันเกิดจากเหตุการณ์ดังกล่าว ซึ่งตัวละครจะต้องพยายามปรับเปลี่ยนตัวเอง คืบคลาน ต่อสู้ จนสามารถข้ามผ่านช่วงเวลาอันเลวร้ายในชีวิตและพบกับความสุขสมหวังในที่สุด ภาพสะท้อนทางสังคมที่ปรากฏในนวนิยายของ ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างของสังคมในส่วนต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่ในการดำรงอยู่ของสังคมว่าสังคมนั้นรวมทั้งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกันของโครงสร้างทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อกันและกัน ดังที่ สนิทสมักรการ (2518 : 25-36) ได้กล่าวถึงวิธีการศึกษาสังคมตามทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ว่า มุ่งศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับสัมพันธ์ภาพของส่วนต่าง ๆ ซึ่งประกอบเข้าเป็นสังคมโดยรวม หรือเรียกว่า โครงสร้างของสังคม โดยมีความเชื่อว่าภายในสังคมมีการทำหน้าที่อย่างเป็นระบบ เพื่อการดำรงอยู่ของแต่ละสังคม ในการนี้ระบบย่อยต่าง ๆ ภายในสังคมจะปฏิบัติงานต่อเนื่องสอดคล้องประสานกัน เพื่อจุดมุ่งหมายสุดท้ายของสังคม หากมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในส่วนหนึ่งส่วนใดจะกระทบถึงส่วนอื่นด้วย นอกจากนี้ภาพสะท้อนทางสังคมที่ปรากฏในนวนิยายยังแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของสังคมที่ส่งผลต่อผู้แต่ง ดังที่ ศรีศิลป์ บุญขจร (2523 : 6-10) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของสังคมที่มีต่อผู้แต่งไว้ว่า สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมหรือต่อนักเขียน เนื่องจากนักเขียนอยู่ในสังคมย่อมได้รับอิทธิพลจากสังคมทั้งด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา ปรัชญาและการเมือง สภาพการณ์ของปัจจัยเหล่านี้ย่อมเป็นสิ่งที่กำหนดโลกทัศน์และชีวิตทัศน์ของเขา ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิ่นอนงค์ อำปะละ (2548) ได้วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมในนวนิยายของโศภิตาตามแนวทฤษฎีวิเคราะห์ ซึ่งปรากฏภาพสะท้อนทั้งหมด 5 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจได้ชี้ให้เห็นถึงยุคเศรษฐกิจฟองสบู่ ด้านครอบครัวได้สะท้อนลักษณะของครอบครัวเดี่ยว ด้านการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าการศึกษาคือโอกาสที่ดีในด้านการงานและรายได้ด้านชีวิตความเป็นอยู่สะท้อนความเป็นอยู่ของชนชั้นกลาง และปัญหาด้านสังคมสะท้อนปัญหาการถูกข่มขืน ปัญหาทำร้ายร่างกายและจิตใจ ปัญหาโสเภณี และปัญหายาเสพติด การนำเสนอภาพสะท้อนสังคม มุ่งนำเสนอสภาพสังคมไทยโดยการใช้ตัวละครเอกฝ่ายหญิงเป็นตัวดำเนินเรื่องโดยสะท้อนสภาพสังคมบนความคิด อุดมการณ์ ผ่านการมองสังคมของโศภิตาอย่างผู้รู้แจ้งต่อสภาวะที่เกิดขึ้น

การสอดคล้องกันอย่างลงตัวทั้งในส่วนของการเกิดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง แบบเรื่อง นวนิยาย และบุคลิกของตัวละคร ประกอบกับลีลาการถ่ายทอดด้วยสำนวนภาษาชั้นครู ทำให้ผู้อ่านได้รรถรสของการอ่านนวนิยายควบคู่ไปกับความสนุกสนานเพลิดเพลินในเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเนื้อเรื่อง นอกจากนี้ผู้อ่านยังได้รับความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ คติสอนใจ ประเพณีและวัฒนธรรม ที่ผู้แต่งได้สอดแทรกเอาไว้ในแต่ละฉากแต่ละตอนของเรื่องอย่างแนบเนียนอีกด้วย ดังนั้นนวนิยายของ ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ จึงไม่เพียงแต่

จะให้คุณค่าในด้านบันเทิงอารมณ์แก่ผู้อ่านเท่านั้น แต่ยังให้คุณค่าทางด้านสติปัญญาควบคู่ไปกับความเพลิดเพลินดังกล่าวด้วย นวนิยายของม.ล.ศรีฟ้า จึงได้รับความนิยมจากผู้อ่านและได้มีการนำมาสร้างเป็นภาพยนตร์และละครโทรทัศน์เป็นจำนวนมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา แบบเรื่องและพฤติกรรมด้านมีดของตัวละครเอกในนวนิยาย ของ “ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ในการวิเคราะห์ผู้วิจัยต้องศึกษาทฤษฎีในการวิจัยอย่างถ่องแท้และครอบคลุม เพื่อตอบโจทย์ตามวัตถุประสงค์ได้ถูกต้องและครบถ้วน

1.2 ในการวิเคราะห์ผู้วิจัยต้องศึกษาวรรณกรรมอย่างละเอียดถี่ถ้วนทุกแง่มุมเพื่อให้งานวิจัยมีความครบถ้วนสมบูรณ์

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยต่อ

2.1 ควรมีการศึกษาวรรณศิลป์ในนวนิยายของ ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ เนื่องจาก ม.ล.ศรีฟ้า มีการใช้สำนวนภาษาที่ไพเราะและมีการแทรกข้อคิดคติเตือนใจไว้ในความงดงามของภาษา

2.2 ควรมีการศึกษาการใช้ความรุนแรงในนวนิยายของ ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ เพื่อสะท้อนความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคม

2.3 ควรมีการศึกษาแบบเรื่องและพฤติกรรมด้านมีดของตัวละครเอกในนวนิยาย ของนักประพันธ์คนอื่น ๆ เปรียบเทียบ เพื่อวิเคราะห์ความเหมือนหรือความต่างของผู้แต่งแต่ละคน